

Pr. Prof. JOHN BEHR

CRUCEA LUCREAZĂ ÎN LUME
Omilii pentru perioadele liturgice de peste an

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BEHR, JOHN

Crucea lucrează în lume : Omilii pentru perioadele liturgice de peste an / pr. prof. John Behr ; trad. de Dragoș Dâscă și Adela Lungu. - Iași :
Doxologia, 2016

ISBN 978-606-666-517-9

I. Dâscă, Dragoș (trad.)

II. Lungu, Adela (trad.)

281.9

First published by St Vladimir's Press as *The Cross Stands, While the World Turns: Homilies for the Cycles of the Church Year*. Copyright ©2014 by John Behr. This translation is published with permission.

© Editura Doxologia, 2016

ISBN: 978-606-666-517-9

Pr. Prof. JOHN BEHR

CRUCEA LUCREAZĂ ÎN LUME
*Omilii pentru perioadele liturgice
de peste an*

Traducere din limba engleză
DRAGOȘ DÂSCĂ și ADELA LUNGU

Carte tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului
TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

EDITURA DOXOLOGIA
IAȘI, 2016

Cuprins

Prefață.....	7
--------------	---

CICLUL PASCAL

Duminica vameșului și a fariseului	13
Duminica întoarcerii fiului risipitor	17
Duminica Judecății de Apoi	21
Vecernia iertării	26
Duminica Ortodoxiei	29
Duminica Sfântului Grigorie Palama	36
Duminica cinstitei și de viață-făcătoarei Cruci	41
Duminica Sfântului Ioan Scărarul	46
Duminica Sfintei Maria Egipteanca	51
Sâmbăta lui Lazăr	55
Intrarea Domnului nostru în Ierusalim (Duminica Floriilor)	58
Sfânta și Marea Joi	62
Sfânta și Marea Vineri	68
Antipascha: Duminica Sfântului Toma	73
Duminica femeilor mironosițe	77
Duminica paralticului	81
Duminica femeii samarince	86
Duminica orbului	89

Înălțarea Domnului nostru	92
Duminica Sfinților Părinți de la Sinodul I Ecumenic	96
Duminica Cincizecimii	101
Duminica Tuturor Sfinților	105

CICLUL NAȘTEREA-TEOFANIA

Duminica Sfinților Strămoși ai lui Hristos	113
Duminica dinaintea Nașterii Domnului	117
25 decembrie – Nașterea după trup a Domnului, Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos	123
Duminica după Nașterea Domnului	128
Duminica dinaintea Botezului Domnului	133
6 ianuarie – Sfânta Epifanie a Domnului și Mântuitorului Iisus Hristos	138
Duminica după Epifanie	142
2 februarie – Întâmpinarea Domnului și Mântuitorului Iisus Hristos la Templu	146
Duminica lui Zaheu	150

CICLUL *THEOTOKOS*

8 septembrie – Nașterea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioarei Maria	157
21 noiembrie – Intrarea în Templu a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu	161
25 martie – Bunavestire a Preasfintei Stăpânei noastre, Născătoarea de Dumnezeu și pururea Fecioara Maria	166
15 august – Adormirea Preasfintei Stăpânei noastre, Născătoarea de Dumnezeu și pururea Fecioara Maria	170

Vecernia iertării

În această seară ne aflăm în pragul Postului Mare și intrăm în această perioadă sfântă cerându-ne unul altuia iertare.

Iertarea se află în inima creștinismului, a tainei lui Hristos. Ea exprimă iubirea pe care Dumnezeu ne-a arătat-o în Hristos, Mijlocitorul, Răscumpărătorul, Împăciuitorul și Creatorul nostru, Cel Care sfărâmă zidul despărțitor pe care îl ridicăm prin împietrirea inimii și ne unește cu Dumnezeu și cu aproapele.

Iertarea este în același timp cel mai ușor lucru – jugul Meu este ușor, spune Hristos (Mt. 11, 30) – și cel mai greu lucru, la fel de greu ca inima noastră, apăsător ca îndreptățirea de sine și îngâmfwarea noastră. Este la fel de greu ca luarea crucii, și totuși atât de ușor, dar numai dacă ne dăruim cu totul [iertării].

Ceea ce ne împiedică să apucăm drumul iertării este în principal faptul că avem o inimă împietrită: adeseori nu vrem să-i iertăm pe ceilalți, preferând să ne lingem rănila, mâniați pe ceilalți, dar mulțumiți de propria noastră persoană, și ne construim identitatea pe aceste răni – „săracul de mine” – și mai mult, adeseori nu vrem să cerem iertare, preferând să-i învinovățim pe ceilalți fiindcă ei nu pot vedea cât de multă dreptate avem noi de fapt.

Cât de greu este, și totuși atât de ușor, să răzbatem prin toată această îndreptățire de sine, să acceptăm iertarea pe care Hristos ne-o dăruiește, și să ne iertăm unul pe celălalt. Dacă facem noi primul pas, dacă-i cerem iertare aproapelui, noi tăiem egoismul nostru și tot ceea ce ține de tendința noastră de a ne autopromova și de a ne justifica, și îngăduim ca inima noastră de piatră să fie zdrobită pentru a primi iubirea lui Dumnezeu, pentru a deveni inimi de carne, capabile să-l iubească pe celălalt.

Făcând aceasta vom afla că iertarea nu este doar o chestiune de a spune „las-o baltă”, „nu contează”, „hai să zicem că asta nu s-a întâmplat vreodată”. Mai degrabă vom descoperi că chiar și răul și păcatul care au fost săvârșite devin prilej de bucurie și viață. Întocmai precum Iosif le-a spus fraților săi care-l vânduseră ca sclav: ați crezut că voi ați făcut aceasta? De fapt Dumnezeu a fost Cel care m-a trimis aici ca să-mi izbăvească viața (Fc. 45, 5).

În același chip, dacă inima noastră este orientată spre Hristos și urmarea Lui până la slava pregătită nouă de la întemeierea lumii, atunci tot ceea ce s-a întâmplat, și încă se mai întâmplă, devine mijlocul prin care Dumnezeu ne modelează, frângând inima noastră de piatră, pentru ca să fim precum Întâiul-născut al multor frați (Rom. 8, 29), pentru ca să ne bucurăm cu adevărat de tot ceea ce ni se întâmplă, nu doar pentru ceea ce este ușor să fii recunoscător – lucrurile bune care le-am primit în viață și bucuria pe care o avem în compania celorlalți –, ci de asemenea și pentru încercările și necazurile pe care le pătimim acum, lovindu-ne repetat și înmuindu-ne, pentru a fi părtași la Paștele lui Hristos, Paștele care, așa cum vom cânta într-o clipă, ne ajută să iertăm totul în Învierea lui Hristos.

Către acest scop și numai către acest scop este îndreptat numărul sporit al rugăciunilor și eforturilor ascetice din zilele care urmează – dar, desigur, ar trebui să nu ne mândrim și mai mult cu performanțele noastre în împlinirea lor.

Spun Părinții că viața noastră vine de la aproapele. Dumnezeu este izvorul vieții, dar este o viață pe care o trăim aici și acum, unul cu celălalt. Așadar, pașii noștri către o viață înnoită ar trebui să înceapă concret aici, unul cu celălalt, să înceapă prin a ne cere iertare între noi pentru tot ceea ce se poate să fi făcut sau nu, ba mai mult, pentru limba noastră slobodă sau faptele noastre rele săvârșite cu bună știință, pentru orice supărare provocată și, mai general, pentru că nu am împlinit ceea ce Hristos cere de la fiecare dintre noi.

Duminica Ortodoxiei

Apostol: Evrei 11, 24-26, 32 - 12, 2; Evanghelie: Ioan 1, 43-51

Am încheiat prima săptămână din Post și am ajuns în Duminica Ortodoxiei.

Acest nume nu este o simplă referință generală la Ortodoxie, și cu siguranță nu este o bătaie pe spate de felicitare fiindcă am izbutit să trecem de prima săptămână a Postului.

Așa cum ar trebui să știm cu toții, în această duminică se prăznuiește restaurarea icoanelor, după două perioade de iconoclastism, două perioade când, din felurite motive, iconografia a fost interzisă, icoanele au fost distruse, iar cei care apărau icoanele au fost persecutați. Prima perioadă s-a încheiat odată cu Sinodul I Ecumenic de la Niceea, în 787. Apoi, după o altă perioadă de iconoclastism, sfintele icoane au fost definitiv restaurate, în prima duminică a Postului Mare din anul 843, cunoscută de atunci drept Duminica Ortodoxiei.

Învățătura teologică cheie apărută de al doilea Sinod Ecumenic de la Niceea este că de vreme ce Hristos este chipul lui Dumnezeu cel Nevăzut (Col. 1, 15), noi putem să-L zugrăvim în culori; că iconografia este o afirmație teologică, o afirmare a credinței noastre.

De aici se ivesc alte două consecințe importante. Prima, că nu căutăm în alt loc pentru a încerca să vedem sau